

Çizelge 39.1988-2004 Yılları arasında Dünya B₂O₃ Tüketimi Projeksiyonu (Bin ton BJOJ)

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	2004
A) Dünya Talebi	1,045	1,123	1,076	997	1,019	1,000	974	983	1,030
B)ABD	359	370	382	394	407	420	433	447	593
Diğer Ülkeler	670	684	698	712	726	740	755	770	920
Dünya Talebi	,029	1,054	1,080	1,106	1,133	1,160	1,118	1,217	1,513

A)1 Milyon Ton B₂O₃ seviyesinde sabit tüketim,

B) Muhtemel artış (%3.2 ABD., %2.0 Diğer Ülkeler) hızına göre Talep durumu - 1985 baz alınmıştır-1000 ton B₂ Oj
Kaynak:DPT Yayın No 2113, 1988

2.7. CIVA

2.7.1. Rezerv

Dünya civa rezervleri Çizelge 40'da verilmektedir.

Çizelge 40. Dünya Civa Rezervleri (Flask)

Ülke	Rezerv	Rezerv + Potansiyel
ABD	100,000	120,000
Cezayir	60,000	90,000
İtalya	-	2,000,000
Meksika	150,000	250,000
İspanya	2,200,000	2,600,000
Türkiye	-	190,000
Diğer Piyasa Ekonomili Ülkeler	390,000	700,000
SSCB	300,000	500,000
Diğer Merkezi Planlı Ülkeler	300,000	500,000
Dünya Toplamı	3,500,000	7,000,000

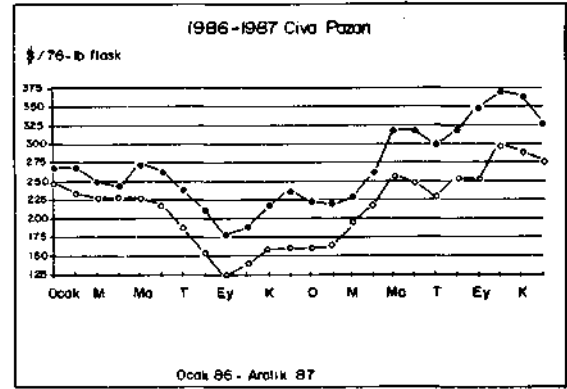
Kaynak: Mineral Commodity Summaries, 1988

2.7.2. Üretim

Civa üretimi spot piyasası tarafından belirlenmektedir. Çin, 1987 yılında spot pazarına mal temin eden ülkeler arasında birinci sırayı almıştır. US Bureau of Mines'in raporlarına göre ABD'de civa alımlarının % 77'si 1987'nin ilk sekiz ayında yapılmıştır. Raporlara göre civa fiyatlarının yükselmesinin nedeni, ABD, İspanya, Cezayir, Türkiye ve Yugoslavya'nın spot piyasasından çekilmelerinin ardından, Çin'in spot pazarına mal vermesidir. Tabii bu arada SSCB'de bu pazarda yerini hemen almıştır.

1986-1987 yıllarındaki fiyat değişiklikleri Şekil 3'de gösterilmektedir.

Çizelge 41 ise dünya civa üretimini göstermektedir.

Şekil 3. Civa fiyatları

Kaynak: EMJ, Nisan 1988

Çizelge 41. Dünya Civa Üretimi (Flask)

Ülke	Maden Üretimi	
	1986	1987
ABD	G	G
Cezayir	23,000	20,000
İtalya		
Meksika	10,000	10,000
İspanya	42,000	42,000
Türkiye	6,000	7,000
Diğer Piyasa Ekonomili Ülkeler	4,420	5,000
SSCB	66,000	66,000
Diğer Merkezi Planlı Ülkeler	24.400	24,000
Dünya Toplamı	175,820	174,000

Kaynak: Mineral Commodity Summaries, 1988

Dünya ikincil civa üretimleri konusunda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Gelecek on yıl içinde de kostik soda ve klorin üretimi sırasında elde edilmesinin de önemli oranlarda azalışlar kaydedeceği belirtilmektedir. Son za-

manlarda civanın altın ve çinkonun bir yan ürünü olarak eldesi önemli bir kaynak olmuştur. The Almaden Report'a göre yaklaşık yıllık 7000 fi. üretimin bu yolla İspanya ve Finlandiya'da üretildiği belirtilmektedir. US Bureau of Mines'in raporuna göre 1987 yılında Nevada altın madeninde önemli oranda bir civa üretimi yapılmıştır.

2.7.3. Tüketim

1987 yılında, dünyanın yıllık civa talebinin yaklaşık 228,000 flask olduğu rapor edilmiştir. Ayrıca sözkonusu talebin istikrara kavuştuğu belirtilmektedir. Bu arada Doğu Bloku ülkelerinde civa tüketiminde artışlar kaydedilirken, Batı'da özellikle ABD'de civa tüketimi % 6.5' luk bir düşüş kaydetmiştir. Doğu Bloku ülkelerinin civa tüketimi 1972'de 53,500 fi iken 1986'da 97,000 fl'a yükselmiştir. Batı Bloku ülkelerinde ise 1972'de 173,500 fi olan civa tüketimi, 1986'da 131,000 fl'a düşmüştür. The Economics of Mercury önümüzdeki yıllarda civa talep azalışlarının duracağını ve hatta yıllık % 1.2'lik bir artış beklendiğini belirtmektedir.

Çizelge 42'de Batı Bloku civa tüketiminin sektörlere göre dağılımı verilmektedir.

Çizelge 42. Civa Tüketimi (Flask)

	Batı Bloku	
	1986	1987
Elektrik	-	21,930
PU	41,500	-
Lamba	7,700	-
Klorin Kosük Soda	36,000	8,170
Boya	-	4,730
Tuz ve Katalizör	28,300	-
Dişçilik	10,800	3,010
Diğer	6,700	5,160
Toplam	131,000	43,000

Kaynak: EMJ, Nisan 1988

2.8. ÇİNKO

1987 başında, tahminler çinko üretim ve tüketimindeki artışın devam edeceği şeklindeydi. Fiyatlar için tahminler ise, aşağı yukarı aynı idi (36—38 c/lb). 1987'de ortalama fiyatlar 1986 fiyatlarının üzerinde seyretmiştir. Geriye bakıldığında, çinko tüketimi 1987'de tahmin edilenin üzerine çıkmıştır. Buna karşılık metal üretimi beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Bunda en büyük etken, Cominco'nun B.C'deki (British Colombia) işletmesinde, dört ay süren grev olmuştur. Sonuç olarak Batı Bloku'nun çinko metal dengesinde 16,000 mt'luk bir azalma olmuş, metal stokları 1987'de 35,000 mt azalmıştır.

2.8.1. Rezerv

Çizelge 43'de dünya çinko rezervleri verilmiştir.

Çizelge 43. Dünya Çinko Rezervleri (Bin ton)

Ulke	Rezerv	Rezerv + Potansiyel
ABD	21,000	50,000
Avustralya	18,000	49,000
Kanada	25,000	56,000
Meksika	6,000	8,000
Peru	7,000	12,000
Diğer Piyasa Ekonomili Ülkeler	48,000	84,000
Diğer Merkezi Planlı Ülkeler	23,000	36,000
Dünya Toplamı	148,000	295,000

Kaynak: Mineral Commodity Summaries, 1988

2.8.2. Üretim

Batı dünyası çinko üretimi 1987'de % 4.5' lik bir artış kaydederek 5.3 milyon tona ulaşmıştır. Bu üretimde en büyük pay Kanada'nındır. Zira bu ülke dünyanın en büyük çinko üreticisidir. 1987'de bu ülkenin çinko üretimi 203,000 mt'luk bir artış göstermiştir. Newfoundland Zinc, Daniels Harbour madenini yeniden üretime geçirmiştir (40,000 metrik ton). Cominco'nun Sullivan madeni grev nedeniyle 1987'de dört ay kapalı kalmıştır. Bu nedenle sözkonusu şirketin üretim kaybının 40,000 mt olduğu bildirilmektedir.

Bu arada Avustralya'da 49,000 mt'luk bir üretim artışı olmuştur. Özellikle bu ülkede Broken Hill'in şubatta çalışmaya başlaması, Aberfoyle'nin yeniden üretime geçmesi, üretimi artırmıştır.

ABD'de maden üretimi 12,000 mt artış kaydetmiştir. ABD'de önemli bir gelişme, Montana Tunnels'ın haziranda üretime geçmesidir (22,000 mt). Avrupa'da yüksek faiz oranları dört küçük madenin kapanmasına neden olmuştur. Finlandiya ve Norveç'te küçük madenler kapanırken, B.Almanya'da Meggan ve İsveç'te Stekenjokk madenleri üretimlerini % 50